

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Samen in Actie bij Apathie – Korsakov

Julia Roosenschoon, MSc, junior onderzoeker

Maud van Dorst, MSc, promovenda

KORSAKOVCENTRUM
Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Programma

- Wat weet jij over apathie?
- Het onderzoeksproject “*Samen in Actie bij Apathie – Korsakov*”
- Introductie SABA dementie
- Introductie voorbeeldcasus en samen in actie in subgroepjes
- Gezamenlijke afsluiting

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Wat weet jij over apathie?

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Wat is geen vorm van apathie?

- A. Minder interesse tonen in anderen
- B. Moeite met het maken van keuzes
- C. Iedere dag dezelfde activiteit willen doen
- D. Gezichtse moties zijn minder duidelijk

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Wat is geen vorm van apathie?

- A. Minder interesse tonen in anderen
- B. Moeite met het maken van keuzes
- C. Iedere dag dezelfde activiteit willen doen
- D. Gezichtsemoties zijn minder duidelijk

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Welke vorm van apathie wordt door zowel cliënten als zorgpersoneel als meest ernstig ervaren?

- A. Apathie in gedrag (minder initiatief om iets te doen)
- B. Apathie in denken (moeite met het maken van keuzes)
- C. Emotionele apathie (minder emoties tonen)
- D. Sociale apathie (minder initiatief tot sociaal contact)

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Welke vorm van apathie wordt door zowel cliënten als zorgpersoneel als meest ernstig ervaren?

- A. Apathie in gedrag (minder initiatief om iets te doen)
- B. Apathie in denken (moeite met het maken van keuzes)
- C. Emotionele apathie (minder emoties tonen)
- D. Sociale apathie (minder initiatief tot sociaal contact)

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Onderbreken van apathie door activiteiten aan te bieden: wat is het advies?

- A. De interventie moet aansluiten bij persoonlijke interesses
- B. Meedoen met de groep is beter dan 1-op-1 activiteiten
- C. De activiteit moet iedere dag terugkeren
- D. In de avond moet je geen activiteiten meer aanbieden

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Onderbreken van apathie door activiteiten aan te bieden: wat is het advies?

- A. De interventie moet aansluiten bij persoonlijke interesses
- B. Meedoen met de groep is beter dan 1-op-1 activiteiten
- C. De activiteit moet iedere dag terugkeren
- D. In de avond moet je geen activiteiten meer aanbieden

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Stelling 1:

Het is frustrerend om met iemand met apathie om te gaan omdat apathie veel lijkt op lui zijn of sociale afwijzing.

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Stelling 2:

Het is moeilijk om apathie vast te stellen bij iemand met het syndroom van Korsakov omdat iemand vroeger (onder invloed van alcohol) misschien ook passief was.

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Het onderzoeksproject “*Samen in Actie bij Apathie – Korsakov*”

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Dit project

- Empathisch Directieve Benadering, Foutloos Leren, maar geen methode om apathie te verminderen
- Doel onderzoeksproject: interventie ontwikkelen om apathie bij Korsakov te verminderen
 - Passend bij de doelgroep
 - Bruikbaar in de drukke dagelijkse praktijk

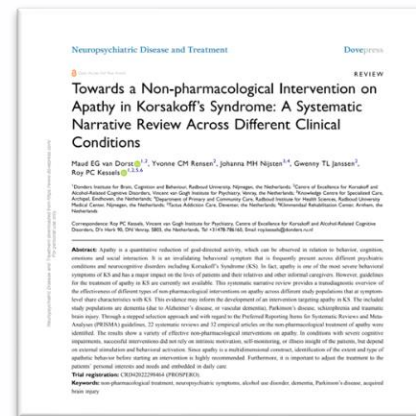

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

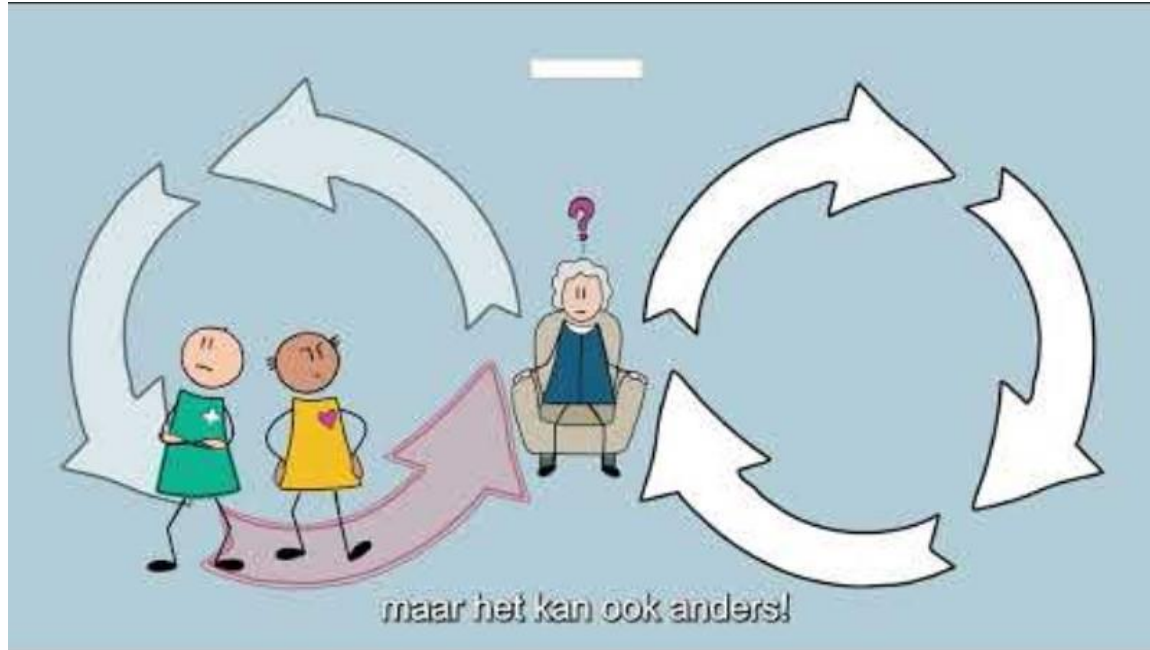
Kijken naar wat al is gedaan

- Veel onderzoek bij andere populaties
- De adviezen samengevat:
 - Gebruik van de interventie moet niet afhangen van initiatief van de cliënt
 - Geen training, maar steeds opnieuw stimuleren
 - Persoonlijke interesses
 - Welke vorm(en) van apathie zie je bij díe cliënt?

KORSAKOVCENTRUM
Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Samen in Actie bij Apathie

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Samen in Actie bij Apathie - Korsakov

- De projectgroep:

- Tweejarig project:

SABA: de werkwijze

Samen in Actie bij Apathie: werkwijze

1. Opmerken

- Bewustzijn vergroten
- Signalen herkennen

2. Onderzoeken

- Apathie vaststellen
- Welk type apathie?

3. Onderbreken

- Persoonlijk plan maken

4. Evalueren

- Evalueren en waar nodig afspraken bijstellen

5. Onderhouden

- Gebruik binnen organisaties inrichten

KORSAKOVCENTRUM

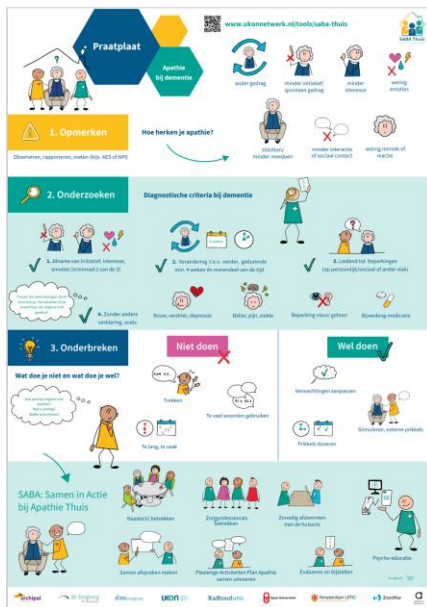
Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

SABA: de materialen

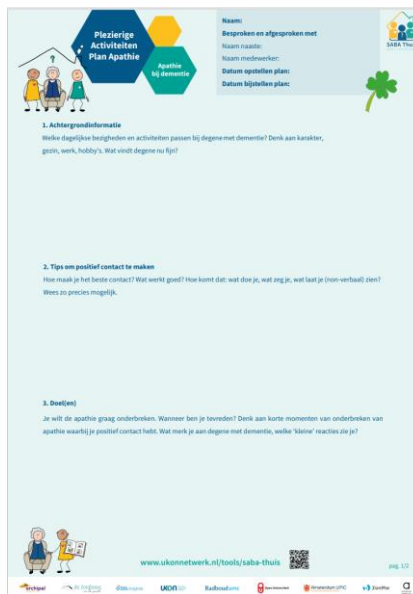

Samen in Actie Bij Apathie: Materialen

Praatplaat

Plezierige Activiteiten Plan – Apathie (PAP-A)

Activiteitenblad

Aan de slag met een voorbeeldcasus

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Lydia

- 70 jaar, gescheiden, geen kinderen, beide ouderen overleden
- Zus is eerste contactpersoon, broers en zussen zijn erg hecht
- Werkte als bloemist en had haar eigen winkel
- Veel verloren vanwege het alcoholgebruik (werk, eigen zaak, relatie, vriendschappen)
- Houdt van reizen, lezen en winkelen
- Kwam in de laatste periode thuis tot niets
- Zus omschrijft haar als een rustige vrouw, die zichzelf goed kan vermaken en graag alleen is

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Op de afdeling...

- Begint niet zelf aan activiteiten maar 'doet altijd mee'
- "Kies jij maar" en "maakt mij niet uit"
- Op vrije momenten zit ze alleen aan tafel of gaat ze op haar bed liggen
- Het is moeilijk aan haar gezicht te zien van welke activiteiten ze het meest geniet
- Als haar familie binnenkomt glimlacht ze
- Neemt geen initiatief om te bellen of berichten te sturen (in tegenstelling tot vroeger)

Gezamenlijke afsluiting

- Wat werkte fijn? Wat werkte niet fijn?
- Voordelen? Nadelen?
- Lukte het ook om dagelijkse bezigheden en ‘kleine’ plezierige activiteiten te bedenken?
- Balans stimuleren – met rust laten?
- Zou je SABA gebruiken?

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen

Bedankt!

maudvandorst@vigogroep.nl

juliaroosenschoon@vigogroep.nl

KORSAKOVCENTRUM

Voor alcoholgerelateerde cognitieve stoornissen